

B
A
O
U

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

(ગુજરાત સરકાર દ્વારા સ્થાપિત)

“જ્યોતિર્મય” પરિસર,

શ્રી બાલાજી મંદિરની સામે, સરખેજ-ગાંધીનગર હાઈવે,

છારોડી, અમદાવાદ-૩૮૨ ૪૮૧

E-mail: feedback@baou.edu.in Website : www.baou.edu.in

સત્રીયકાર્ય ફેબ્રુઆરી-૨૦૧૭

અનુસ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (BDP)

પાઠ્યક્રમ શીર્ષક

MSO

દ્વિતીય વર્ષ

સમાજશાસ્ત્રીય સિધ્ધાંતો ભાગ-૨ :-	MSO – 05
નગર સમાજશાસ્ત્ર :-	MSO – 06
પર્યાવરણનું સમાજશાસ્ત્ર :-	MSO – 07
પ્રાદેશિક સમાજશાસ્ત્ર/કિયાનું સમાજશાસ્ત્ર :-	MSO – 08

અગત્યની સુચનાઓ

- વિદ્યાર્થીઓએ પોતાના પાઠ્યક્રમોના સ્વાધ્યાયકાર્યો અભ્યાસકેન્દ્ર/યુનિવર્સિટીની વેબ-સાઈટ પરથી મેળવવાના રહેશે.
- સત્રાંત પરીક્ષા આપવા માટે સ્વાધ્યાય કાર્ય રજુ કરવા ફરજિયાત છે. સ્વાધ્યાય કાર્ય જમા કરાવેલ નહીં હોય, તો પરીક્ષા ફોર્મ સ્વીકારવામાં આવશે નહીં.
- તૈયાર કરેલ સ્વાધ્યાયકાર્યો અભ્યાસકેન્દ્ર પર જમા કરાવવાની છેલ્લી તારીખ ૩૦/૦૭/૨૦૧૭ છે. આ તારીખ પછી વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા મોકલાવેલ સ્વાધ્યાયકાર્યો સ્વીકારવામાં આવશે નહીં.
- જમા કરાવેલ સ્વાધ્યાયકાર્યોની પહોંચ અભ્યાસકેન્દ્ર પરથી લેવી ફરજિયાત છે.
- વિદ્યાર્થીઓએ નિયત સમય મર્યાદામાં સ્વાધ્યાયકાર્યો અભ્યાસકેન્દ્ર પર જમા કરાવવા તેમજ મૂલ્યાંકન થયા બાદ મૂલ્યાંકન પત્રક સાથેના સ્વાધ્યાયકાર્યો અભ્યાસ કેન્દ્ર પરથી અવશ્ય પરત લેવા.
- વિદ્યાર્થી પોતાના સ્વાધ્યાયકાર્યોના ગુણ યુનિવર્સિટીની વેબ-સાઈટ પર જોઈ શકશે.
- માસ્ટર ડિગ્રી અભ્યાસક્રમમાં પાસ થવા માટે 40 માર્ક્સ જરૂરી છે.

સત્રીયકાર્ય માટે આવશ્યક સુચનાઓ

પ્રિય વિદ્યાર્થી મિત્રો

આપને દરેક પાઠ્યક્રમદીઠ એક સત્રીયકાર્ય તૈયાર કરવાનું ફરજિયાત છે. દરેક સત્રીયકાર્ય તમામ અભ્યાસ-સામગ્રી પર આધારીત હોય છે.

સત્રીયકાર્ય તૈયાર કરી આપના અભ્યાસકેન્દ્રના સંયોજકશ્રી પાસે જમા કરાવવું અને તેની પાવતી અવશ્ય લેવી. દરેક સત્રીયકાર્યની ઝેરોક્ષ નકલ આપની પાસે રાખવી.

દરેક સત્રીયકાર્યના ૧૦૦ ગુણ નિશ્ચિત છે. જેમાં પાસ થવા માટે B.A./B.com.માં ૩૬ ગુણ લાવવા જરૂરી છે. પરિણામમાં તેનો ભારાંક ૩૦% હોય છે. અભ્યાસકેન્દ્ર દ્વારા મૂલ્યાંકન કરાવેલ સત્રીયકાર્યો પરીક્ષામાં વાંચવા માટે પરત અવશ્ય લેવું. અભ્યાસકેન્દ્ર આપના સત્રીયકાર્યના ગુણો યુનિવર્સિટી અમદાવાદ ખાતે મોકલી આપશે. જે આપની માર્કશીટમાં ગુણગ્રેડ યાદીમાં સામેલ કરી (૭૦% પરીક્ષા અને ૩૦% સ્વાધ્યાયકાર્ય) ફાઈનલ ગુણગ્રેડ માર્કશીટ તૈયાર થશે.

આ સત્રીયકાર્યનો મુખ્ય ઉદ્દેશ્ય પરીક્ષા માટેની પૂર્વ તૈયારી છે. સત્રીયકાર્યમાં પૂછવામાં આવેલ પ્રશ્નોનું માળખું પરીક્ષાના પ્રશ્નપત્રો જેવું હોય છે. પ્રશ્નોના જવાબમાં અભ્યાસ સામગ્રીનું પુનરાવર્તન કરવાનું નથી હોતું. આપ વાંચનથી જે શીખ્યા છો, તે પોતાની ભાષામાં લખવાનું હોય છે. જેથી આપ સ્વાધ્યાયકાર્યો તૈયાર કરવાની કામગીરી ગંભીરતાથી કરશો.

યુનિવર્સિટીમાં વર્ષ-૨૦૦૮ સુધીના પ્રવેશાર્થીઓ માટે B.A./B.Com. ના પ્રથમ, દ્વિતીય તથા તૃતીય વર્ષના તમામ અભ્યાસક્રમ/પાઠ્યક્રમમાં ચાર કેડિટના પાઠ્યક્રમમાં બે અને આઠ કેડિટના પાઠ્યક્રમમાં ત્રણ સ્વાધ્યાયકાર્યો તૈયાર કરવાનો નિયમ હતો. એકેડેમીક પ્લાનીંગ બોડની (A.P.B. મંજૂરી થી) ઓગષ્ટ-૨૦૦૮ થી પાઠ્યક્રમ દીઠ એક-એક સ્વાધ્યાયકાર્ય રજૂ કરવાની નવી પદ્ધતિ શરૂ થયેલ છે. તેથી આપને પાઠ્યક્રમ દીઠ એક-એક સ્વાધ્યાયકાર્ય જે આપને આપના અભ્યાસકેન્દ્ર/યુનિવર્સિટીની વેબ-સાઈટ પરથી મેળવવાના હોય અને તેને નિશ્ચિત થયેલ છેલ્લી તારીખમાં સ્વ-અધ્યયનના આધારે તૈયાર કરી, આપના અભ્યાસકેન્દ્ર પર જમા કરાવવાના રહેશે.

આપના પાઠ્યક્રમના સ્વાધ્યાયકાર્યોમાં પૂછવામાં આવેલ પ્રશ્નોના જવાબ લખતા પહેલા પ્રથમ પાના ઉપર નીચે મુજબની માહિતી લખવી જરૂરી છે.

નોંધણી નંબર:- _____

અભ્યાસક્રમ:- _____

પૂરું નામ:- _____

પાઠ્યક્રમ:- _____

સરનામું:- _____

સ્વાધ્યાય સંખ્યા:- _____

મોબાઈલ નંબર:- _____

તારીખ:- _____

અમે ઈચ્છીએ છીએ કે આપ દરેક સત્રીયકાર્ય અલગ-અલગ ચોપડામાં સુંદર ભાષામાં ઉપર દર્શાવેલ મુજબની માહિતી સાથે નિયત સમય મર્યાદામાં તૈયાર કરી અભ્યાસકેન્દ્ર પર જમા કરાવશો. મૂલ્યાંકન થયા બાદ મૂલ્યાંકન પત્રક સાથે પોતાના સ્વાધ્યાયકાર્યો અભ્યાસકેન્દ્ર પરથી પરત અવશ્ય લેવું.

જૂના વિદ્યાર્થીઓ (૨૦૦૮ સુધીના) માટે જૂની પદ્ધતિના સ્વાધ્યાયકાર્યો યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ પર ઉપલબ્ધ છે, જે ધ્યાને લેવું.

શુભેચ્છા સહ,

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

પાઠ્યક્રમ કોડ :- (MSO – 05) :- સમાજશાસ્ત્રીય સિધ્ધાંતો ભાગ-૨

સત્રીયકાર્ય કોડ :- (MSO – 05) /AST-01/TMA/2017

(તમામ પાઠ્યસામગ્રી પર આધારિત)

અભ્યાસ કેન્દ્રને સોંપવાની છેલ્લી તારીખ :- 30/07/2017

(કુલ ગુણ:-100)

- વિભાગ —ક વિવરણાત્મક શ્રેણીના પ્રશ્નોના જવાબો ૧૫૦૦ શબ્દોમાં આપો. (૨×૨૦=૪૦)
- ૧ મેક્સવેબરના સાક્ષર સમાજોમાંથી ધાર્મિક માન્યતાઓ અંગેના વિચારો જણાવો.
અથવા
રોબર્ટ મર્ટનનું જ્ઞાનના સમાજશાસ્ત્રમાં પ્રદાન વર્ણવો.
- ૨ એન્ટોનીયો ગ્રામશીએ આપેલ સિવિલ સોસાયટી અને તેના રચનાતંત્ર સર્વોચ્ચ રચનાતંત્ર સાથેનો સંબંધ વર્ણવો.
અથવા
મિશેલ હૂકોનું લેખનકાર્ય વર્ણવો.
- વિભાગ —ખ મધ્યમ શ્રેણીના પ્રશ્નોના જવાબ ૧૦૦૦ શબ્દોમાં જણાવો. (ગમેતે બે) (૨×૧૫=૩૦)
- ૧ મારક્યુસના સામાજિક મનોવૈજ્ઞાનિક પરિણામ વર્ણવો.
- ૨ હાબરમાસનો ધર્મ અંગેનો દૃષ્ટિકોણ વર્ણવો.
- ૩ ડાબેરી પાંખનો ઉદ્ભવ વિકાસ વર્ણવો.
- ૪ અલ્યુઝરના સિદ્ધાંતનું મૂલ્યાંકન કરો.
- વિભાગ —ગ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના વિશે ટૂંકમાં જવાબ લખો. (ગમે તે ચાર) (૪×૫=૨૦)
- ૧ જ્ઞાનના સમાજશાસ્ત્રમાં માર્ક્સનું યોગદાન વર્ણવો.
- ૨ ધર્મ અને સમાજ પરિવર્તન વિશે વર્ણવો.
- ૩ લૂકાચના ક્રાંતિ અંગેના વિચારો વર્ણવો.
- ૪ ગ્રામશીનું જીવનકાર્ય વર્ણવો.
- ૫ ફૂકો અને માર્ક્સવાદ વર્ણવો.
- વિભાગ —ધ MCQઆધારિત પ્રશ્નોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ શોધી જવાબ આપો. (ગમે તે દશ) (૧×૧૦=૧૦)
- ૧ ભારતે વિશ્વને કંઈ શોધ કરી આપી છે.
(અ) એક (બ) રોમન (ક) શૂન્ય (ડ) નવ
- ૨ ઘટનાશાસ્ત્રના પિતા----- નું પ્રદાન એથનોમેથડોલોજીમાં મહત્વપૂર્ણ છે.
(અ) હર્સેલ (બ) શુટ્ઝ (ક) પેરેટો (ડ) વેબર
- ૩ કાર્લ માર્ક્સનું સંઘર્ષ જીવન ----- માં હતું
(અ) સહકાર (બ) સહયોગ (ક) સંઘર્ષ (ડ) તમામ
- ૪ મારક્યુસ મૂળભૂત રીતે ----- છે.
(અ) સંગીતકાર (બ) સિધ્ધાંતકાર (ક) કલાકાર (ડ) તમામ
- ૫ ----- માં ડાબેરી બુદ્ધિજીવીઓમાં એક પ્રકારના નવા રૂઢિચુસ્તતાનો ઉદ્ગમ થયો હતો.

- (અ) ચીન (બ) રશિયા (ક) ફ્રાન્સ (ડ) શ્રીલંકા
- ૬ ----- ની સમગ્ર કારકિર્દી દરમિયાન અનેક બુધ્ધિજીવીઓના વિચારોની અસર જોવા મળે છે.
- (અ) વેબર (બ) ફૂકો (ક) માર્ક્સ (ડ) તમામ
- ૭ એથનોમેથડોલોજી શબ્દનો અર્થ શું થાય છે.
- (અ) વિજ્ઞાન (બ) પદ્ધતિ (ક) લોકો (ડ) તમામ
- ૮ મૂડીવાદ સામે સતત આકોશ જોવા મળે છે.
- (અ) પેરેટો (બ) મીલ્સ (ક) લૂકાચ્કો (ડ) મીડ
- ૯ ફાબરમસ નીચેનામાંથી શામાં રસ ધરાવતા હતા.
- (અ) ગુનાખોરી (બ) પ્રત્યાનન (ક) અપહરણ (ડ) જાદુ
- ૧૦ માર્ક્સના મૂડીવાદ પરના મૂળભૂત તારણોનો નીચેનામાંથી કોણ સ્વીકાર કરે છે.
- (અ) માર્કયુસ (બ) મીલ્સ (ક) મીડ (ડ) કોમ્ટ
- ૧૧ મૂડીવાદના યાંત્રિક આર્થિક પ્રવાહોનું વિષયક કટોકટીને વધુ તીવ્ર બનાવે છે.
- (અ) ગીડીસ (બ) હાર્ડિમન (ક) માર્કયુસ (ડ) દુર્બિમ
- ૧૨ ડાબેરી બુધ્ધિજીવીઓમાં એક પ્રકારના નવા રૂઢિચુસ્તવાદનો ઉદ્ગમ થયો હતો.
- (અ) બર્મા (બ) ફ્રાન્સ (ક) શ્રીલંકા (ડ) નેપાળ

MSO-05

MSO-05

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

પાઠ્યક્રમ કોડ (MSO – 06):- નગર સમાજશાસ્ત્ર

સત્રીયકાર્ય કોડ :- (MSO – 06) /AST-01/TMA/2017

(તમામ પાઠ્યસામગ્રી પર આધારિત)

અભ્યાસ કેન્દ્રને સોંપવાની છેલ્લી તારીખ :- 30/07/2017

(કુલ ગુણ:-100)

- વિભાગ —ક વિવરણાત્મક શ્રેણીના પ્રશ્નોના જવાબો ૧૫૦૦ શબ્દોમાં આપો. (૨×૨૦=૪૦)
- ૧ લૂઈવર્થનો નગરીય જીવનશૈલીનો સિધ્ધાંત વર્ણવો
- અથવા
- નગર સમુદાયના સમાજ જીવનના આધારે તેનું વર્ગીકરણ કરો.
- ૨ નગર સમુદાયની વ્યાખ્યા આપી નગર સમુદાયના લક્ષણો વર્ણવો.
- અથવા
- નગર સમુદાય અને સામાજિક સમયસ્યાઓ વર્ણવો.
- વિભાગ —ખ મધ્યમ શ્રેણીના પ્રશ્નોના જવાબ ૧૦૦૦ શબ્દોમાં જણાવો. (ગમેતે બે) (૨×૧૫=૩૦)
- ૧ સ્થળાંતર માટેના જવાબદાર કારણો જણાવો.
- ૨ અનુ ઔદ્યોગિક નગરની સમસ્યાઓ વર્ણવો.
- ૩ નગર સમુદાય અને વર્ણવ્યવસ્થા વર્ણવો.
- ૪ નગરોમાં રહેઠાણના પ્રશ્ન ને ઉકેલવા માટેના સૂચનો વર્ણવો.

- વિભાગ —ગ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના વિશે ટૂંકમાં જવાબ લખો. (ગમે તે ચાર) (૪×૫=૨૦)
- ૧ ઔદ્યોગિક વિકાસના આધારે નગરનું વર્ગીકરણ કરો.

- ૨ રોબર્ટ રેડફિલ્ડનો લોક નાગરીય સાતત્ય વર્ણવો.
 ૩ આંતર જ્ઞાતિય લગ્ન અને લગ્નમાં સાથીની પસંદગી વર્ણવો.
 ૪ શહેરમાં માનસિક વિકૃતના કારણો વર્ણવો.
 ૫ પરિસ્થિતિ શાસ્ત્રીય અભિગમની ચર્ચા કરો.

વિભાગ —૫ MCQઆધારિત પ્રશ્નોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ શોધી જવાબ આપો. (ગમે તે દશ) (૧×૧૦=૧૦)

- ૧ પાટણ, વલ્લભીપુર અને ખંભાતના નગરો ----- સમયમાં હતા
 (અ) અર્વાચીન (બ) પ્રાચીન (ક) આધુનિક (ડ) અનુઆધુનિક
- ૨ નગરમાં સ્થળાંતર કરવાનું મુખ્ય કારણ ----- છે.
 (અ) મનોરંજન (બ) પ્રવાસ (ક) ફરવા (ડ) રોજગાર
- ૩ મહાનગરો અને ઔદ્યોગિક રીતે વિકાસ પામતા નગરોમાં રહેઠાણનો પ્રશ્ન વિકટ બનવા પાછળનો એક ગંભીર કારણ ઉપલબ્ધ જમીનની ----- છે.
 (અ) કાળા બજાર (બ) કાળા નાણાં (ક) સટ્ટામોરી (ડ) તમામ
- ૪ નગરોના અભ્યાસમાં વસતિ વિષયક અભ્યાસોને પ્રાધાન્ય આપ્યું છે.
 (અ) પેરેટો (બ) ડેવીસ (ક) કોમ્ટ (ડ) વેબર
- ૫ ----- ના મુંબઈનાં ભિક્ષાવૃત્તિ વિરોધક કાનૂન છે.
 (અ) ૧૮૬૨ (બ) ૧૮૫૮ (ક) ૧૮૨૨ (ડ) ૧૮૧૩
- ૬ નીચેનામાંથી કયું નગર વસતિની દ્રષ્ટિએ મોટું છે.
 (અ) આણંદ (બ) અમદાવાદ (ક) અમરેલી (ડ) ગાંધીનગર
- ૭ ગ્રામ્ય સમુદાયની તુલનામાં વસ્તીની ગીચતા ઉંચી હોય છે.
 (અ) સમુદાય (બ) સમાજ (ક) કુટુંબ (ડ) નગર
- ૮ ગ્રામીણ અને નગરીય તત્વો એકબીજામાં ઓતપ્રોત અને ભળી જાય તેવા વિસ્તારોને શું કહે છે.
 (અ) રૂર્બેનાઈઝેશન (બ) વેસ્ટેનાઈઝેશન (ક) પશ્ચીમિકરણ (ડ) ધર્માન્તર
- ૯ નગર વિકાસના કેન્દ્રસ્થી વિસ્તારનો સિધ્ધાંત નીચેનામાંથી કોણે આપ્યો છે.
 (અ) બર્ગેસ (બ) પારસન્સ (ક) દુર્બિમ (ડ) મર્ટન
- ૧૦ નીચેનામાંથી કયો વિસ્તાર નગરનો કેન્દ્રભાગ હોય છે.
 (અ) ૫ લૂપ (બ) સકાંતિવિસ્તાર (ક) નિવાસવિસ્તાર (ડ) કામદારોનો વિસ્તાર
- ૧૧ નીચેનામાંથી રાજનૈતિક નગર કયું છે.
 (અ) સાપુતારા (બ) કંડલા (ક) ગાંધીનગર (ડ) ચોરવાડ
- ૧૨ નીચેનામાંથી શિક્ષણનું નગર કયું છે.
 (અ) ચંદીગઢ (બ) ફરીદાબાદ (ક) ટાટાનગર (ડ) અલીગઢ

MSO-06

MSO-06

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

પાઠ્યક્રમ કોડ (MSO – 07):- પાર્યાવરણનું સમાજશાસ્ત્ર :-

સત્રીયકાર્ય કોડ :- (MSO – 07) /AST-01/TMA/2017

(તમામ પાઠ્યસામગ્રી પર આધારિત)

અભ્યાસ કેન્દ્રને સોંપવાની છેલ્લી તારીખ :- 30/07/2017

(કુલ ગુણ:-100)

વિભાગ -ક વિવરણાત્મક શ્રેણીના પ્રશ્નોના જવાબો ૧૫૦૦ શબ્દોમાં આપો. (૨×૨૦=૪૦)
૧ પાર્યાવરણ એટલે શું? પાર્યાવરણના ઘટકો કુદરત સર્જિત અને માનવ દ્વારા પરિવર્તિત પાર્યાવરણ વર્ણવો.

અથવા

૨ પાર્યાવરણના સમાજશાસ્ત્રની વિભાવના સમજાવી પાર્યાવરણના સમાજશાસ્ત્રનું વિષયવસ્તુ સમજાવો.
ટકાઉ વિકાસનો અર્થ અને વ્યાખ્યા જણાવી ટકાઉ વિકાસના માપદંડ વર્ણવો.

અથવા

૩ પાર્યાવરણ નીતિની ચર્ચા કરી સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ અને પાર્યાવરણની ચર્ચા કરો.

વિભાગ -ખ મધ્યમ શ્રેણીના પ્રશ્નોના જવાબ ૧૦૦૦ શબ્દોમાં જણાવો. (ગમે તે બે) (૨×૧૫=૩૦)
૧ પાર્યાવરણના સમાજશાસ્ત્રનું મહત્વ સમજાવો.
૨ સામાજિક આંદોલનના પ્રકાર વર્ણવો.
૩ પ્રદૂષણ થી માનવ સંસ્કૃતિ ઉપર થયેલી અસરો વર્ણવો.
૪ કુદરતી સંસાધનોનો ઈષ્ટત્તમ ઉપયોગ તથા તેમનું સંરક્ષણ વર્ણવો.

MSO-07

વિભાગ -ગ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના વિશે ટૂંકમાં જવાબ લખો. (ગમે તે ચાર) (૪×૫=૨૦)
૧ પાર્યાવરણ વાદી આંદોલન
૨ ભોપાલ ગેસ દુર્ઘટના
૩ ભારતમાં કુપોષણની સ્થિતિ
૪ પ્રદૂષણ નિયંત્રણ ધારો
૫ માનવ અને કુદરત વચ્ચેનો સંબંધ

વિભાગ -ધ MCQ આધારિત પ્રશ્નોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ શોધી જવાબ આપો. (ગમે તે દશ) (૧×૧૦=૧૦)
૧ પ્રકૃતિની શ્રેષ્ઠ કૃતિ એટલે -----
(અ) કાચબો (બ) કબૂતર (ક) માનવી (ડ) મગર
૨ સજીવ ઘટકો અને નિજીવ ઘટકો પરસ્પરાવલંબી છે.
(અ) પાર્યાવરણ (બ) પરોપકારોમાં (ક) પરંપરામાં (ડ) પરિસ્થિતિમાં
૩ નીચેનામાંથી કઈ પ્રક્રિયા દ્વારા માનવી ધણું બધું શીખે છે.
(અ) અસામાન્યીકરણ (બ) સમસ્ત (ક) સંગીત (ડ) સામાજીકરણ
૪ આર્થિક વિકાસની સાથે નીચેનામાંથી કયા પ્રશ્નો વધતા જાય છે.
(અ) પ્રયોજન (બ) પ્રગતિ (ક) પ્રયોગ (ડ) પ્રદૂષણ
૫ નીચેનામાંથી કયા વિકાસ માટે સંસ્થાકીય માળખું મહત્વનું છે.
(અ) ઝડપી (બ) ટકાઉ (ક) કટોકટી (ડ) કાર્યક્રમ

- ૬ રાવ આંદોલનના કયા પ્રકાર દર્શાવે છે.
(અ) ક્રાંતિકારી (બ) પરિવર્તનવાદી (ક) સુધારાવાદી (ડ) તમામ
- ૭ સૌ પ્રથમ વિદ્યાર્થી આંદોલન કયાં થયું હતું
(અ) કેનેડા (બ) ફ્રાન્સ (ક) શ્રીલંકા (ડ) જર્મની
- ૮ ----- વાયુ માનવ તથા સજીવ જીવનને ટકાવી રાખે છે.
(અ) ઓકિસજન (બ) નાઈટ્રોજન (ક) મોનોકસાઈડ (ડ) ઈકોલોજી
- ૯ પર્યાવરણીય આંદોલનોમાં ----- આંદોલન ખૂબ મહત્વનું છે.
(અ) બોડો (બ) ચીપકો (ક) દઢવાવ (ડ) માનગઢ
- ૧૦ ----- નદી ઉપર સરદાર સરોવર બંધ બાંધવામાં આવેલ છે.
(અ) હાથમતી (બ) યમુના (ક) નર્મદા (ડ) કાવેરી
- ૧૧ વિશ્વ પર્યાવરણ દિનની ઉજવણી ----- દિવસે થાય છે.
(અ) ૫ જૂન (બ) ૧૦ ડિસેમ્બર (ક) ૮ માર્ચ (ડ) ૧૪ જાન્યુઆરી
- ૧૨ માત્ર ----- સંપૂર્ણ ઉકેલ લાવી શકતા નથી
(અ) પક્ષ (બ) તરફેણતા (ક) વાદ (ડ) કાયદા

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

પાઠ્યક્રમ કોડ :- (MSO – 08) પ્રાદેશિક સમાજશાસ્ત્ર/ક્રિયાનું સમાજશાસ્ત્ર

સત્રીયકાર્ય કોડ :- (MSO – 08) /AST-01/TMA/2017

(તમામ પાઠ્યસામગ્રી પર આધારિત)

MSO-07

અભ્યાસ કેન્દ્રને સોંપવાની છેલ્લી તારીખ :- 30/07/2017

(કુલ ગુણ:-100)

વિભાગ-ક વિવરણાત્મક શ્રેણીના પ્રશ્નોના જવાબ ૧૫૦૦ શબ્દોમાં આપો. (૨×૨૦=૪૦)

૧ સામાજિક આંદોલનના તબક્કા જણાવી ભારતમાં થયેલ વિવિધ આંદોલનોની ચર્ચા કરો.

અથવા

ક્રિયાના સમાજશાસ્ત્રી તરીકે ઓગષ્ટ કોમ્પ્ટ અને કાર્લમાક્સ વર્ણવો.

૨ લોકભાગીદારીનો દ્રષ્ટિકોણ સમજાવી લોકભાગીદારીના પ્રકાર સમજાવો.

અથવા

પંચાયતીરાજનો ખ્યાલ, ઉદ્દેશ્ય તથા માળખું વર્ણવો.

વિભાગ-ખ મધ્યમ શ્રેણીના પ્રશ્નોના જવાબ ૧૦૦૦ શબ્દોમાં આપો. (ગમે તે બે) (૨×૧૫=૩૦)

૧ સામાજિક આંદોલનના લક્ષણો જણાવો.

૨ ક્રિયાત્મક સંશોધનમાં માહિતી એકત્રીકરણની પદ્ધતિ વર્ણવો.

૩ લોકશાહીમાં લોકભાગીદારીનું મહત્વ જણાવો.

૪ સ્વૈચ્છિક સંસ્થાનો સમાજશાસ્ત્રીય દ્રષ્ટિકોણ વર્ણવો.

વિભાગ-ગ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (ગમે તે ચાર) (૪×૫=૨૦)

- ૧ સામાજિક સર્વેક્ષણ પધ્ધતિ વર્ણવો.
- ૨ પંચાયતીરાજ દ્વારા સામાજિક પરિવર્તન વર્ણવો.
- ૩ ભારતમાં આદિવાસી આંદોલન વર્ણવો.
- ૪ ભારતીય શ્રમિક ચળવળના લક્ષણો વર્ણવો.
- ૫ લોકભાગીદારીની સામાજિક રચનાતંત્ર ઉપર અસર વર્ણવો.

વિભાગ-ઘ બહુવિકલ્પ (M.C.Q) આધારિત પ્રશ્નોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ શોધી સાચા જવાર સામે ✓ કરો. (ગમે તે દસ)
(૧×૧૦=૧૦)

- ૧ ક્રિયાના સમાજશાસ્ત્રીએ..... તરીકેની ભૂમિકા ભજવવી પડે છે.
(અ) કાર્યકર (બ) લેખક (ક) નિરીક્ષક (ડ) પરીક્ષક
- ૨ માનવ જીવન ચૌકકસ ----- ધરાવે છે.
(અ) અહમ (બ) દાન (ક) કાર્ય (ડ) ધ્યેય
- ૩ સામાજિક ક્રિયા માણસના હેતુ, ઈરાદો અને ધ્યેય ઉપર આધારિત હોય છે.
(અ) મીલ્સ (બ) વેબ્લન (ક) વેબર (ડ) નિમ્કોફ
- ૪ ..... એ સામાજિક ક્રિયા કરનાર છે.
(અ) કર્મશીલ (બ) કર્તા (ક) ક્રિયાશીલ (ડ) તમામ
- ૫ ઓગષ્ટ કોમ્પે નીચેનામાંથી કયા ધર્મની વાત કરે છે.
(અ) ખ્રિસ્તી (બ) મુસ્લિમ (ક) બૌદ્ધ (ડ) માનવતા
- ૬ સમાજ વૈજ્ઞાનિક માટે સમાજ ..... છે.
(અ) ધર્મ (બ) વ્યક્તિ (ક) પ્રયોગશાળા (ડ) રાજ્ય
- ૭ પિતૃસત્તાક વ્યવસ્થાના સર્વસામાન્ય દૂષણ તરીકે નીચેનામાંથી કોને સ્વીકારવામાં આવ્યું છે.
(અ) ગરીબી (બ) દહેજ (ક) બેકારી (ડ) હિંસા
- ૮ શ્રમિક સંગઠનનો હેતુ શ્રમિકોનું ..... કરવાનો છે.
(અ) કલ્યાણ (બ) હોદ્દા (ક) આનંદ (ડ) ભેદભાવ
- ૯ ..... એ સ્થાનિક સ્વરાજ્યનું એકમ છે.
(અ) લોકસભા (બ) રાજ્યસભા (ક) પંચાયતી રાજ (ડ) વિધાનસભા
- ૧૦ સામાજિક આંદોલનો ----- ની પ્રક્રિયા ઝડપી બનાવે છે.
(અ) સહકાર (બ) સહયોગ (ક) પરિવર્તન (ડ) તમામ
- ૧૧ ભારતમાં ખ્રિસ્તી મિશનરીઓ ----- લોકો માટે અનેક પ્રકારની સેવા કરે છે.
(અ) બ્રાહ્મણ (બ) ગરીબ (ક) નેતા (ડ) તમામ
- ૧૨ ----- એ ભૌતિક દુનિયાનું સર્જકબળ છે.
(અ) શ્રમ (બ) ભીખ (ક) દાન (ડ) ફેરી

MSO-08